

РЕШЕНИЕ

№ 2972

гр. София, 03.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 45 състав, в публично заседание на 11.04.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгени Стоянов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **2278** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 87 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), вр. с чл. 145 – 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по жалба на Д. Х. Д., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на С., търсец закрила, чрез адвокат С. против решение № 2739/08.02.2023 г. на заместник - председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ – МС), с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ е отказано да му се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на оспореното решение. Твърди се, че при издаването му са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и че е издаден в противоречие с приложимия материален закон. Конкретно жалбоподателят сочи, че са нарушени разпоредбите на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, а административният орган неправилно е приел, че Турция е трета сигурна страна по смисъла на закона. Позовава се на съдебна практика на СЕС. Искането до съда е за отмяна на оспореното решение.

В съдебно заседание жалбоподателят, чрез процесуалния си представител адв. С., поддържа жалбата и счита същата за основателна. Посочва, че Турция е държава, която е приела Женевската конвенция с териториални ограничения и тя не може да предоставя международна закрила на бежанци извън територията на Европа. Във връзка с изложеното подчертава, че Турция не отговаря на понятието „трета сигурна държава“, което е заложено в чл. 38 по Директива 2013/32 на ЕС.

Ответникът – заместник - председателят на Държавна агенция за бежанците при МС,

чрез процесуалния си представител юрк. М., оспорва жалбата като неоснователна, счита решението за правилно и законосъобразно. Твърди, че липсват предпоставки за предоставяне на бежански и хуманитарен статут. Сочи, че не са налице доказателства жалбоподателят да е бил принуден да напусне страната си на произход, поради тежки посегателства върху него. Моли обжалването да бъде отхвърлено.

Представителят на Софийска градска прокуратура не се явява.

Административен съд София град, I отделение, 45-ти състав, като взе предвид изложените от страните доводи и извърши съвкупна преценка на приетите доказателства, приема за установено следното от фактическа страна:

Административното производство е образувано по молба вх. № 01-В- 551/02.08.2022 г. на РПЦ - С., с която Д. Х. Д., гражданин на С., е поискал международна закрила в Република България на основание чл. 58, ал. 4 от ЗУБ. Личните данни на кандидата са установени въз основа на декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

На чужденеца е съставен регистрационен лист № УП 4003/02.08.2022 г. (л. 49) с вписани лични данни, както следва: Д. Х. Д., [дата на раждане] в М., С., гражданин на С., пол – мъж, етническа принадлежност - арабин, религия – мюсюлманин - сунит, семейно положение - неженен, ЛНЧ [ЕГН], образование – основно, професия – гладач, с езици, които владее – арабски, турски и английски.

Съставена е ЕВРОДАК дактилоскопна карта с реф. № [банкова сметка] (л. 47 от делото).

С писмо рег. № УП 4003/05.09.2022 г. (л. 30 от делото) директорът на специализирана дирекция „М“ – ДАНС заявява, че не възразява да бъде предоставена закрила в Р България на лицето, регистрирано в РПЦ – С., ПМЗ - В. към ДАБ-МС като Д. Х. Д., [дата на раждане] в С., в случай че отговаря на условията по ЗУБ.

На 02.08.2022 г. до Д. Х. Д. е изпратена покана за провеждане на интервю в РПЦ – С. на 09.08.2022 г. от 09:00 часа (л. 46 от делото).

С Д. Х. Д. е проведено интервю на 15.08.2022 г., обективизирано в протокол рег. № УП4003/15.08.22 г. (л. 32 от делото). В него жалбоподателят заявява, че е напуснал С. нелегално за Турция в края на 2017 г. - началото на 2018 г. Посочва, че се е установил в [населено място] и че през 2021 г. за кратко е живял в [населено място]. Твърди, че в началото на месец юли 2022 г. с помощта на трафикант е прескочил граничното телено заграждение и е преминал не по законоустановения ред на територията на Република България. Не е подавал молба за международна закрила в друга държава. Разказва още, че е роден и живял в [населено място], обл. Х., С., където е учил до девети клас. Обяснява, че е трябвало да служи в сирийската редовна армия и че не е получил повиквателна, тъй като районът се е контролирал от курдите. Твърди, че „кюрдските сили за отбрана – ЙПГ“ са го търсили за военна служба и че той винаги се е измъквал преди да дойдат в дома му. Съобщава, че през 2011 г. за период от шест месеца е живял в [населено място], Л.. Посочва, че сега положението в [населено място] е спокойно и че е възможно във всеки момент турската армия да завземе района. Заявява, че не може да се върне в М. или на друго място в С., защото ще бъде принуден насила да се сражава от някоя от страните в конфликта и че рано или късно ще бъде убит. Отбелязва, че в [населено място], С. са останали да живеят родителите му, сестра му и брат му. Изтъква, че не може да се върне и в Турция, защото там е получавал по-ниско възнаграждение за труда си от местните турци и защото е заплащал за наем на квартирата си повече от гражданите на страната. Добавя, че е бил обиждан и нападан физически от турци в местен парк и че брат му е решил да рискува

живота си и се е върнал в С., заради ужасното отношение на турските власти и населението на страната. Декларира, че желае да получи международна закрила в Република България и че ако спре войната и има стабилна власт ще се върне в държавата си на произход.

С оспореното в настоящото производство решение № 2739/08.02.2023 г. зам. председателят на ДАБ – МС, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4, вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на Д. Х. Д.. Приел е, че за кандидата не са налице предпоставки за предоставяне статут на бежанец по ЗУБ, тъй като в представената бежанска история липсва субективният и обективният елемент на понятието „основателно опасение от преследване“. Направен е извод, че кандидатът е напуснал Турция единствено и само по лични и икономически причини – в търсене на по-добър живот, като не е посочил никакви основателни опасения от преследване. След анализ на проведеното с чужденеца интервю, административния орган приел, че срещу молителя не се установявали посегателства, чиято системност и мащаб да достигат границите на преследване, както в С., така и в Турция. Счел, че сочените от Д. причини за напускането на страната му по произход и държавата Турция, в която живял четири години, не отговарят на разпоредбите на чл. 8, ал. 2-5 ЗУБ. Спрямо чужденеца не се установили дискриминационни или други неблагоприятни мерки, водещи до риск от преследване, както и, че същият не бил заплашван и преследван по етнически или религиозни причини. Още повече, че чужденецът прекарал последните четири години в Турция, където е живял съвсем мирно и спокойно, без да съществува риск за сигурността му и тази на неговото семейство, не е бил принуждаван да напуска Турция или да се завръща в С.. Административният орган се е позовал на справка № МД-227/05.04.2022 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС и е достигнал до извод, че Турция представлява „трета сигурна държава“ по смисъла на § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, поради което не са налице предпоставките на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и за него не съществува реална опасност от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1-3 ЗУБ при завръщането му в Турция, поради което е приел и искането за предоставяне на хуманитарен статут за неоснователно. Обосновал е извод, че не са изпълнени предпоставките по чл. 8 ЗУБ и чл. 9 ЗУБ и на основание чл. 75, ал. 1, т. 2, вр. чл. 8 и чл. 75, ал. 1, т. 4, вр. чл. 9 ЗУБ е постановил отказ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Като част от административната преписка са представени справки, изготвени от дирекция “Международна дейност” на ДАБ- МС, вх. № МД-227/05.04.2022 г. относно положението на сирийските бежанци в Турция и справка от дирекция “Международна дейност” на ДАБ- МС, вх. № МД-472/29.07.2022 г. относно общото положение и актуалната политическа и икономическа обстановка в Сирийската арабска република. Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав направи следните правни изводи:

Решението е постановено от компетентен административен орган – заместник - председателя на ДАБ при МС, на когото със заповед № РД 03-15/03.05.2022 г., на основание чл. 52 от ЗУБ, председателят на ДАБ – МС е делегирал правомощията си по чл. 48, ал. 1, т. 1 - 4 от ЗУБ.

От приетите и неоспорени по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които

предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод. Видно от представения протокол от проведеното интервю, то е проведено на заявления от кандидата език, който изрично е удостоверил с подписа си, че няма възражения и допълнения. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ, молбата е била разгледана индивидуално, като на кандидата е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

Спорът по делото се свежда до това дали е правилен изводът на решаващия орган, че при положение, че безспорно в страната на произход на жалбоподателя С. за него съществува опасност от тежки посегателства срещу неговите живот и личност поради наличието на въоръжен конфликт в тази страна, тази опасност не се явява непосредствена, тъй като е прекарал последните близо четири години от живота си на територията на Турция, която според органа се явява за него „трета сигурна държава“. Правилно е оценил решаващият орган липсата на предпоставки за предоставяне на статут на бежанец на жалбоподателя предвид, че не е заявен страх от преследване по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ и няма данни спрямо жалбоподателя да е осъществено визираното от ЗУБ преследване в страната на произход, релевантно за предоставяне на бежански статут. Наведените съображения за напускане на страната на произход са свързани с наличието на въоръжен конфликт, както и нежеланието му да бъде мобилизиран в армията. В тази част – относно отказания статут на бежанец, жалбата е неоснователна.

Съдът счита, че преценката на ответника за предпоставките на чл. 9 от ЗУБ, при прилагане на чл. 75, ал. 2, изр. първо във вр. с § 1, т. 7 и 9 от ДР на ЗУБ за жалбоподателя е непълна и не са обсъдени всички относими към дефиницията „трета сигурна държава“ факти и обстоятелства, конкретно за жалбоподателя. Съгласно разпоредбата на чл. 75, ал. 2, изречение първо от ЗУБ при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Дефиницията на § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ определя като трета сигурна държава, държавата различна от държавата по произход, в която чужденецът подал молба за статут, е пребивавал и едновременно: а) няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или убеждение; б) е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; в) не е изложен на опасност от преследване, от изтезание или от нечовешко или унижително отнасяне или наказание; г) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от закрила като бежанец; д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

В конкретния случай за част от предпоставките на тази дефиниция не се установява надлежна проверка от органа и крайният извод, че Турция е „трета сигурна страна“ конкретно за жалбоподателя е необоснован. Действително, по отношение на последните три предпоставки на дефиницията, отговорът е положителен: По б. в) на § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ няма данни в Турция за жалбоподателя да има опасност от

преследване, изтезание или нечовешко или унижително отнасяне или наказание; По буква г) формално съществува възможност да поиска статут на бежанец и да се ползва от закрила – съгласно справките в Република Турция със Закона за чужденците и международната закрила (LFIP) от месец април 2013 г. е създадена специална правна рамка за убежище в страната и утвърждава задълженията на Турция към всички лица, нуждаещи се от международна закрила, независимо от страната им на произход. За бежанците от С., Република Турция прилага режим на временна закрила, който предоставя на ползващите се от него право на легален престой, както и достъп до основни права и услуги; По буква д) жалбоподателят е допуснат до територията на Турция, в интервюто сочи, че там е работил, въпреки че е получавал много по – ниско възнаграждение за труда си в сравнение с местните турци, както и че е живял на квартира. В този смисъл е и константната практика на ВАС на РБ, в която отчитайки наличието на горните предпоставки по принцип се приема, че Турция е трета сигурна страна за сирийските бежанци (в този смисъл Решение № 2911 от 21.03.2023 г. на ВАС, Четвърто отделение, по адм. д. № 7656 / 2022 г.)

Необоснован е изводът на органа, че едновременно с горепосочените са изпълнени и първите две предпоставки от дефиницията на § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, за да е категоричен и мотивиран изводът, че Турция е трета сигурна държава - конкретно за жалбоподателя. В тази си част обжалваният административен акт се явява немотивиран – основание за незаконосъобразност на акта по смисъла на чл. 146, т. 2 АПК.

Не е изследвана наведената от жалбоподателя принадлежност към определено направление на мюсюлманската религия. В своето интервю жалбоподателят е заявил, че е мюсюлманин - сунит (л. 33 от делото). В мотивите към обжалвания административен акт е посочено, че Д. Х. Д. не е заявил, че има основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност... в Турция. Този извод обаче е необоснован. Въпросът, който е бил зададен на Д. Х. Д. в хода на провежданото с него интервю е формулиран общо: „Имали ли сте проблеми заради изповядваната от Вас религия ?“ Така както е поставен въпросът се отнася по-скоро до евентуални проблеми в страната на произход – С.. Липсват убедителни доказателства, че жалбоподателят е отговорил отрицателно на този въпрос, като е имал предвид „третата държава“ Турция. Изводът се подкрепя и от отговора на поставения в хода на интервюто въпрос: Имал ли си етнически и религиозни проблеми в Турция? На този въпрос жалбоподателят отговаря: Хората на улицата, на която живея, са ми казвали че като сириец трябва да се прибера в държавата си. Два – три пъти се е случвало в парк да бъда обиждан от млади момчета, защото съм сириец. Питали са ме какво правя в Турция и са ме удряли няколко пъти.

Обстоятелството, че жалбоподателят е мюсюлманин – сунит, безспорно е относимо за преценката на третата държава като сигурна. Не е изследвано какво е положението на сирийските граждани, които са мюсюлмани – сунити и са потърсили международна закрила в Турция. Това обстоятелство трябва да се изследва отделно и по отношение на него трябва да се изложат конкретни мотиви.

Трябва да се посочи, че информацията по справките по преписката за Турция не дава категорично основание да се отхвърли довода на жалбоподателя, че има опасност от Турция да бъде върнат в С., т. е. не може да се заключи, че е защитен от връщане до територията на държава,

в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му, в случая С., което е изискването по буква б) от § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ. Според справка, изготвена от дирекция "Международна дейност" на ДАБ- МС, вх. № МД-227/05.04.2022 г. относно положението на сирийските бежанци в Турция, е посочено, че случаите на насилие, насочено срещу бежанци и лица в подобни на бежанските условия, се увеличават през 2020 г. Информацията е, че след смъртта на няколко турски войници в С. през месец февруари 2020 г., началото на месец март 2020 г., в цялата страна се съобщава за засилено насилие срещу бежански общности, включително и на случаи на побой и нападения срещу бизнесите им. Сочи се, че през месец юли 2020 г. в западната провинция Б. четирима турци пребиват до смърт 17 - годишен сирийски бежанец на пазар. Експлоатацията на работното място, детският труд и принудителният ранен брак също остават съществени проблеми сред бежанците. В справката е посочено също, че за бежанците от С., Турция предлага само временна закрила, включваща легален престой и известно ниво на достъп до основни права и услуги. В справката се сочи и за неуредици, свързани с регистрирането на бежанци и събирането на семейства, посочени са и проблеми с бежанците, влезли нелегално на територията на Турция, какъвто е настоящият случай. Посочено е също, че през месец май 2020 г. А. Internacional съобщава за очевидно насилствено депортиране на шестима сирийски мъже в С. С., където животът и свободата им биха били изложени на сериозен риск. Посоченото кореспондира с твърденията на жалбоподателя: в интервюто ("хората на улицата, на която живеех, са ми казвали, че като сириец трябва да се прибера в държавата си."). Необходимо е да се събере по подробна и актуална информация по този въпрос от значение за дефиниране дали Турция е "трета сигурна държава" за жалбоподателя.

От справка с входящ № МД - 634/10.10.2022 г. на дирекция „Международна дейност" на ДАБ при МС относно общото положение в С., се установява, че гражданските власти поддържат ефективен контрол върху редовните военни, полицейски и държавни служби за сигурност, но имат ограничено влияние върху чуждестранните и вътрешните военни организации. В справката е посочено, че „...В материал, публикуван на уебсайта на Групата на Световната банка, че навлизайки в единадесетата си година, конфликтът в С. продължава да предизвиква почти невъобразима степен на разрушение върху живота на сирийския народ и върху сирийската икономика. Числеността на пряко свързаните с конфликта жертви в С., се изчислява на 350 000 души, а пострадалите са няколко милиона души...".

В допълнение съдът счита, че в момента Турция и С. са изправени пред опасност от хуманитарна и здравна криза, предвид разрушителните земетресения от февруари 2023 г. и затова е необходимо да се изследва актуално способността на съответната държава, приета като сигурна за молителя, да предоставя достъп до основни права и услуги на лицата, търсещи закрила, предвид и че съгласно приложената справка от 10.03.2023 г. става въпрос за предоставяне на известно ниво на достъп до основни права и услуги.

Във връзка с гореизложеното отказът за предоставяне на хуманитарен статут, базиран на категоричен извод за Турция като „трета сигурна държава“ за жалбоподателя, е постановен при съществено нарушение на задължението на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ. Неправилно молбата за статут не е обсъждана за наличието едновременно на всички предпоставки от определението по § 1, т. 9, букви „а“, „б“, „в“ и „г“ от ДР на ЗУБ за "трета сигурна държава".

По изложените съображения съдът намира, че оспореното решение на заместник - председателя на ДАБ е незаконосъобразно в частта на произнасяне по хуманитарния статут и трябва да се отмени като преписката се върне за ново произнасяне по молбата за закрила на жалбоподателя относно този статут. При произнасянето по молбата трябва да се преценят съобразно изискването на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ всички относими факти, свързани с личното положение на жалбоподателя, с държавата му по произход като се изследват предпоставките на дефиницията "трета сигурна държава" за Турция, в частност религиозната принадлежност „мюсюлманин – сунит“ на жалбоподателя Д. Х. Д., защитен ли е от връщане в С. и в състояние ли е Турция да осигурява закрила на кандидатите като им предоставя съответните права и услуги, включително и при отчитане на последната актуална ситуация в страната след земетресенията от февруари 2023 г.

В частта, в която на жалбоподателя е отказано предоставяне на статут на бежанец решението е законосъобразно, а жалбата трябва да бъде отхвърлена.

Воден от горното и на основание чл. 85, ал. 1 и ал. 5 от ЗУБ и чл. 172 и чл. 173 от АПК, Административен съд София град, I отделение, 45-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение № 2739/08.02.2023 г. на Заместник - председателя на ДАБ в частта му, в която на Д. Х. Д., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на С. е отказано предоставяне на хуманитарен статут.

ИЗПРАЩА преписката на Председателя на ДАБ за ново произнасяне по

молбата за предоставяне на хуманитарен статут на Д. Х. Д. при спазване на дадените с настоящото съдебно решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Д. Х. Д. срещу решение № 2739/08.02.2023 г. на Заместник - председателя на ДАБ в частта му, в която му е отказано предоставяне на статут на бежанец.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: